

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 75.

Z KRAKOWA DNIA 19 WRZESNIA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 4 Września.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rosssy, Króla Polskiego
&c &c. &c.

Xże NAMIESTNIK Królewski w
Radzie Stanu.

Gdy w skutku zawartej z Rządem
wolnego Miasta Krakowa i jego okręgu o
przed jego Cesarzsko Królewską Mość za-
twierdzonej umowy, akta przed Notaryu-
szami jednego z dwóch królów zeznane,
miały mieć wzajemnie moc exekucyjną;
stanowimy przeto co następuje:

Akta od dnia 11 Września (30 Sier-
pnia) r. b. przed Notaryuszami publicz-
nymi wolnego miasta Krakowa i jego okręgu
zawarte będą miały moc wykonawczą w
Królestwie Polskiem.

Wykonanie niniejszego postanowie-
nia, które w Dzienniku Praw umieszczo-
nem bydź ma, Kommissyi Rządowej Spra-
wiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie na posie-
dzeniu Rady Administracyjney dnia 28

Sierpnia 1819 r.

(podpisano) *Zajączek.*
Minister Sprawiedliwości.

(podp.) *W. Sobolewski.*
Radca Sekr: Stanu Jenerał Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Kommissyia Rządowa Wyznań Religijnych & Oświecenia Publicznego.

Stósownie do postanowień Xięcia Na-
miestnika Królewskiego z dnia 30 Maia r. z.
i 1 Czerwca r. b. wystawienie płodów sztuk
pięknych, że jest: malarstwa, rzeźby, ar-
chitektury i t. d. odbywać się będzie przez
dni piętnaście, zaczawszy od dnia 15 bie-
żącego miesiąca, w Salach Uniwersytetu,
w pawilonie przy pałacu Kazimierowskim
i idąc do korpusu po prawey stronie.

Ubiegający się do nagród przeznaczo-
nych, składać mogą dzieła swoje w po-
mienionych wyżej salach na ręce i za kwi-
tem Professora Malarstwa w Uniwersytecie
J.P. Błanka, zaczawszy od dnia dzisiejsze-

go, codziennie zrana od godziny 9tej do 1stej, po południu od 3ciej do 5tej aż do dnia 15 bież. miesiąca. Cztery dni następnie zaimie rozstawienie i uporządkowanie dzieł złożonych, a w dniu 20 bieżącego miesiąca i następnych od godziny 9tej od 1stej zrana, a od 3ciej do 5tej po południu, otwarte będą sale dla publiczności życzącej sobie wystawione dzieła oglądać.

W dni ośm po upłynionym terminie ekspozycji ogłoszone zostaną nagrody, w myśl Artykułu 8 postanowienia z dnia 30 Maia r. z. przysądzone za najlepsze dzieła. — W Warszawie d. 9 Września 1819 r.

Minister Przydujący
(podpisano) S. Potocki.
Sekr: Ilay Kom: Głuszynski.

Z Petersburga d. 15 Sierpnia d. k.

Z powodu szczęśliwego rozwiązania ciąży N. Wielkiej Xiężny Alexandry Fedorowny, przez powicie Wielkiej Xiężniczki Maryi Mikołajewny d. 8 t. m. odprawiły się w tutejszym Kazańskim kościele, dziękczynne modły, przy licznej zgromadzeniu ludu. Tegoż dnia był w Pawłowski wielki rząd znakomitych osób płci obojczy, tudzież Ministrów zagranicznych, dla słuchania Mszy świętej i dla złożenia powłaszowania NN. Cesarzowym i Wielkim Xiążętom. Członkowie Najświętszego Synodu odprawiali modły. U Cesarzowej Jeyności, Maryi Fedorowny, dnia tego był wielki obiad, na który zaproszone były osoby znakomitsze i członki Synodu.

N. Pan przybywszy d. 9 Sierpnia około północy na stacyą Salmis, na granicy Fialandyi, nocował tam, a dnia następnego, o godzinie 5tej zrana, w pożą-

danym stanie zdrowia wyjechał do Fialandyi.

Nowa ofiara N. Cesarzowey Maryi Fedorowny do Moskiewskiej wielkiej cerkwi katedralney Wniebowzięcia Panny Maryi, sprawiła mocne wrażenia na wszystkich sercach. W roku ieszcze 1788 N. Pani przesała do tej cerkwi kielich z kości, własną Jej ręką toczony. W czasie najsćia nieprzyjaciół, święte to naczynie zostało zepsute. Prawowierna Monarchini, naprawiwszy i na nowo drogiemi przyozdobiwszy kamieniami, przez Ministra spraw duchownych i krainowego oświecenia, przesała je do tegoż kościoła, porpoitu z innymi kosztownymi rzeczami, używanemi do świętej służby. Kielich ten z rzeczami wniesione zostały do kościoła dnia 21go Czerwca, i postawione na miejscu dla nich przygotowanem. Następney Niedzieli, członek Synodu Serotim, Metropolita Moskiewski, przybywszy do kościoła, odprawił nad temi darami modlitwy. Potem poświęcił to kosztowne dzieło, a przodkuiący przy tym obrzędzie Archimandryci zaniesli je na oltarz święty i postawili na ofiarniku. Wnet potem nastąpiło użycie do świętych obrzędów tego naczynia. W czasie tych zanoszonych prosby za zdrowie i pomysłność NN. Cesarza i Cesarzowych, oraz całego N. Domu. Nakoniec Msza ś. odprawiona została przez samego Metropolite. Tego nieszczaszczonego dzieła pamiątki pobożności N. Monarchini, postanowiono zawsze używać podczas służby świętej w dniach uroczystych narodzenia i imienia Cesarzowey Jeyności Maryi Fedorowny i w inne święta.

Zena zmarłego rzeczywistego Rady tajnego i Ministra spraw wewnętrznych,

Kozodawlewa, otrzymała do śmierci pensyją i stołowe pieniądze, które mąż iey pobierał, to jest, po dziewiętnaście tysięcy sześćset rubli na rok.

Dnia 22 Lipca przybyła do Woroneża Rządczyni Mingrelii Książka Nina Jeorgiejewna, a z4 wyjechała na trakt do Czerekaska.

Biblijny oddział Podolski odprawił d. 6 Lipca publiczne posiedzenie. V cefrezes Biskup diecezjalny Kamieniecki Mackiewicz, w mowie swej wystawił wielkość pożytków dla rodzaju ludzkiego z rozszerzenia czytania Pisma S.

W ziemi Dońskich Kozaków, w oślicy między Donem, a Okssjem ukazało się mnóstwo szarańczy, latać ieszoza nie mogący; do iey więc zniszczenia skuteczne przedsięwzięto środki.

Dnia 11 Lipca przybył z Oremburga do Kazania postannik władcy Bucharyi, Iywan Begi Mirza - Azimżan - Muminżanów, z orszakiem. Dnia 17 wyjechał w dalszą podróż. Udaie się do Peterzburga.

Mehmed - Hassan Chan Awszarski, urzędnik Perski d. 6 Lipca przybył do Jeorgiewska, a d. 8 w dalszą wyjechał podróż przez góry Kaukaskie do Persyi.

Dnia 12 Czerwca w Irkucku dało się uczuć mocne trzęsienie ziemi, wpośród dnia piękney pogody.

Czytamy w Gazecie Hamburgskiey co następuje: — "Poseł Rossyyski, wyprawiany do Persyi, przybył na miejsce swojego przezbaczenia, gdzie go tak naylepiej przyjęto. Szach Perski każe często zapraszać osoby należące do tego poselstwa na bale udworu na Popisy woy-

ska i t. d. Roimawł: bardzo poufałe z Panem Mazarewiczem, sprawującym interessa Dworu Rossyyskiego, i innymi osobami przy nim będącemi; odstępuje zupełnie w tej mierze od zwyczaju wachodnich narodów, gdzie jest wielki przedział między Monarchą i temi wszystkimi, którzy się do niego zbliżają, czyli to cudzoziemcami, czyli też własnymi jego poddanymi: co dowodzi, iż dobrze porozumienie, jakie między obu krajami panuje, coraz się bardziej umacnia. Gdy Poseł zjechał do Tabeis, mieszkania Xcia Abas Mirza, następcy tronu, został iak naylepiej przyjęty. Przy śniadaniu postawiono stoty i krzesła dla członków poselstwa, co w tamtym kraju uważa się za wielką grzeczność. Jedna z osób należących do poselstwa pisze: — „ Za przybyciem konno do mieszkania Xcia Następcy tronu, zdjęte nam bóty na dziedzińcu; weszliśmy w trzewikach i iedwabnych pończogach do gabinetu iego. Xce przyjął nas stojąc w paradnym ubiorze i z pałaszem u boku. Turcy nigdy nie czynią nikomu podobnego zaszczytu, a wielcy Panowie 'erscy rzadko komu go okazują. Podaliśmy Xiążęciu list N. Cesarza, pytał się o zdrowie Jego i t. d., „

Z Wrocławia d. 5 Września.

D. 3 około godziny 8 w wieczor przybył tu N. Król nasz z Królewicem Karolem (z nim swoim synem) na podziękę mieszkańców, tutejszych w naylepszym zdrowiu. Wiezoray były u J. K. Moi pokoje, a potem wielki obiad, na który zjawili się tu wyżsi woyskowi i cywilni urzędnicy i znakomitsze osoby mały zaszczyt bądź wezwanemi. W wiecz r. raoczył J. K. Mosć z Królewicem Imć zaszczy-

cię obecnością swoją teatr tutejszy, a potem był przez Najwyższego Prezesa Mercel dany. Dziś znajdował się J. K. Mośc z Królewicem Jmć na nabożeństwie w kościele Ewangelicko-reformowanym, po którym były znowu pokoje i wielki obiad. Po ukończonem obiedzie opuścił Monarcha z Królewicem Jmć przy błogosławieństwie mieszkańców miasto nasze, i udał się do głównej swej kwatery Kapsdorf, dla odbycia z zgromadzonym tam korpusem wojska obrotów iesiennych.

Z Londynu d. 3 Września.

Xże Rejent dawał d. 28 z. m. wielkie posłuchania w Carltonhouse. Hr. Capodistrias był przed nim stawiony. Lord Castlereagh przywiózł go w swoim powozie. Xże Rejent miał na sobie Rossyjskie ordery. D. 29 odwiedził Xże Rejent swoją siostrę i udał się potem do Warwickshor. Zamysła on w ńrodu b. m. rozpocząć znowu morskie swoje podróże i obeyrzeć Flimut.

Posel Perski, który tu do wiosny zabawi, odesłał swoją Cerkaskę do Konstantynopola. Można o niej powiedzieć, że była w Anglii, ale jej nie widzieli, ani jej nikt nie widział.

Zaledwo dowiedział się P. Burdett, że Sekretarz komitetu obieraczy, P. Brooks, pociągnięty był do odpowiedzi za odebrany od niego list i żądano od niego oryginału tego listu, napisał zaraz pod d. 28 Sierpnia z Cottesbrook co następuje do Lorda Sidmouth:

„Milordzie! Dowiedziawszy się, że JW. Pan powołał do siebie osobę, przez którą mój list do obieraczy Westminsterskich dostał się do gazet, i zagrożił się, iż jeżeli autora tego listu nie wyda,

tedy ona i wydawcy gazet będą przez Ministeryum do sądu pociągnięni; dla oszczędzenia przeto JW. Panu dalszej pracy, i dla zastonienia rzeczony osoby od niesłusznego do sądu pociągnięcia, przeczytuję za moją powinność donieść Mu, że ja jestem autorem tego listu, i mogę oprócz tego JW. Pana zapewnić, że chociaż był w prędkości i w wielkim rozżaleniu napisany, przy odczytaniu go nie znalazłem ieknak w nim nic takiego, coby mogło obliżać charakterowi poczciwego człowieka i Anglika.,,

Gdy w gospodzie koronnej, po odmówieniu przez pierwszego Wójtę zwołania obieraczy Westminsterskich. postanowionem zostało, że publiczne zgromadzenie mieszkańców odbyć się ma d. 2 Września w New-Palace-Jard i P. Burdett ma na nim przydować, udał się zatem Burdett do miasta. Rzeczone zgromadzenie odbyło się w istocie od godziny 12 do w pół do 4tej bez najmniejszej zdrożności. Z strony zwierzchności przedsięwzięte były wszelkie przezorności środki. O godzinie 1 przybył P. Burdett z Hobhouse, Cartwright, Clarke i innemi, i radosnemi okrzykami przyjęty został. W mianey mowie wynurzył cel zgromadzenia, to jest: zastanowienie się, czyli przez uderzenie zbrojney siły na zgromadzenie ludu w Manszestrze nie zwałcono praw Angielskich? Krzykliwe przybycie członków dwóch setnego wydziału zgromadzenia Huuta, przed którymi niesiona była czerwona chorągiew z napisem: „Powszechnie prawo głosowania,, i biała z napisem: „Pokoje i pomyślność!,, przerwało eokolwiek obrady. Lecz zle byli przyjętemi i wygwizdanemi.

Burdett proponował, potem siedem uchwał, które przyjętemi zostały, pomiędzy któremi ostatnia opiewała, ażeby ułożony address do Xcia Rejenta był odczytany, co nastąpiło. Uchwalono oraz, ażeby go P. Burdett, Major Cartwright i P. Hobhouse oddali. Późem P. Richter proponował jeszcze 4 uchwały. Niespodziewanie przejeżdżał Posel Perski i pozdrowił zgromadzenie, na co odpowiedziano podobnym Hurrah! Tu Burdett oddalił się z Hobhousem. Pierwsze sześć uchwał Burdetta opiewaia: 1) że lud od niepamiętnych czasów ma prawo zgromadzać się w podobnym sposobie, dla ułożenia a prośb do Króla i parlamentu; 2) że zgromadzenie w Manszestrze prawnie było zebrane; 3) że niegadzicie, złośliwie i okrutnie było napaśnione i znieważone; 4) że w tem miejscu objawiono myśl znieszenia mieczem reszty wolności Angielskiej; 5) że to jest skutkiem iż rządziła niższa nie reprezentuje prawdziwie ludu; 6) że temu zapobiedz tylko można przez powszechne prawo głosowania i przez obieranie na krótszy przeciąg czasu parlamentu. Uchwały Richtera tyczyły się utworzenia składki dla pokaleczonych w Manszestrze osób, do zbierania których Cartwright był proponowany i pochwalenia postępku Hunta.

Wiele majątnych osób zaczną pieniądze swoje za granicę wyselać, a nie które czynią przygotowania do wyjazdu z rodzinami swoimi do Francji, póki się rzeczy nie uspokoią.

Przedmieście New-Cross w Manszestrze jest obrazem nędzy ludzkiej. Co trzeci lub 4ty dom jest pożyczalnym, który na ostatni sprzedanie ubostwu kilka

feników, dla oddalenia na chwilę śmierci z głodu. Po 10 do 20 ludzi najmuia składy i przepędzają w nich nocy na trośze słomy na kupie. Dzieci nie biorą żadnego wychowania i czolgaia się po targowiskach zbierając okruszyny żywności.

Gazeta Statesman wyraża z powodu zasłych w Manszestrze zdarzeń co następuje: „Konstytucya nasza znajduje się w niebezpieczeństwie; lecz nie może być uratowaną ani przez ślepo posłusznych wielbicieli ultradespotyzmu, ani przez stronników całkowitej reformy: tamci chcą, aby lud ugiął się pod panowaniem mocniejszego i odebrano mu jego wolności; ci zaś chcieliby rozwiązać społeczny węzeł, znieść przez konstytucyą zaprowadzoną różnicę i pod pozorem oddzielnych praw zrzucić prawdziwy nieład. Prawdziwi przyjaciele konstytucyi muszą w środku pomiędzy obiema partjami stanąć i uzupełnić rewolucyą r. 1688. U prawdziwych przyjaciół wolności sztuka lub w chwili niebezpieczeństwa rady i pomocy. Nadeszła już ta chwila; samowolność coraz bardziej się szerzy... Anglii zepchnięta ze szczytu swej sławy, chlubi się, że jest chłostą Europy; dworacy chwala ją postępowanie, ale ludy przeklinają. Roztrwonita krew swoją i skarby, dla przywrócenia dawnych przesądów i inkwizycyi, założyła swoją chwałę na łupie i spustoszeniu; dopomogła do rozszarpania ludów i państw; użyznila stały ląd krwią, a morze trupami zastała, i pod pozorem zmyśloney wielkości utraciła prawdziwą swoją potęgę i miłość wolności, która jedynie ludzi od zwierząt różni. Splamila kodex swój ustawami

przeciw mężom, którzy uwitowali zrucie jarzmo niewoli, a przez niedorzeczne swoje plany zrużdziła wszędzie uędzę, wygoała szczęśliwość z chaty rolnika, sztukę wybierania podatków aż do niemożności posuęła, na miejsce zaś ustaw zaprowadziła pałasz, i powagę Królewską używając tey za narzędzie samowolności poniżyła. Przez to wszystko zrużdziła rozpręzenie, które zagraża zasadom obywatelskiej spoleczności, jeżeli prawdziwi przyjaciele wolności nie pospieszają na ratunek póki czas jeszcze. „

Podług doniesień pod d. 28 z. m. z Manchesteru przybył tam Pełnomocnik Rządowy F. Bouchier, który doniósł magistratowi, iż nie jest teraz myślą korony oskarżać Hunta i jego współników o zbrodnię przeciw krajowi, ale tylko o mniejszy występek, to jest o spisek odmienienia gwałtem ustaw królewych. Wszyscy zatem więźnicy, a mianowicie Hunt w obecności urzędników i mnosiwa widzów stawionemi zostali w sądzie Manchesterkim przed świadków, którzy pod przysięgą przeciw nim świadczyli. Hunt sprowadził z Londynu swojego Patrona, P. Pearson, który cały protokół sprawy dla siebie przepisał, a Hunt oświadczył kilkakrotnie, iż po ukończoney sprawie zapozwie wielu świadków okrzywoprzysięstwo. Po kilku godzinach tem posłuchaniu oświadczoneo więźniom, że gdy występek ich jest tego gatunku, iż mogą za porękoymią w sądzie przysięgłych odpowiadać, przeto Hunt i Johnson za złożeniem po 1000 £s. a inni po 500 £s. porękoymią będą uwolnionemi. Johnson złożył natychmiast porękoymią, i gdy pokazał się na ulicy, został od dwóch męszczyzn na ręce wzięty i przy młostwie

pospolstwa do domu zanesiony. Za Moorhouse złożono także porękoymią. Hunt nie mógł tego dnia swey porękoymią złożyć, i został z innemi do zamku Lancaster odwieziony. Natęjutrz atoli odebrał magistrat i za niego porękoymią i bezwzględnie go uwolnić. Tego jeszcze dnia, to jest 30 sierpnia, został z Lancasteru przesłany przez 30,000 ludzi w tryumfie do Manchesteru zaprowadzony; lud wyłożył konie z powozu, który na przemiany ciągnęli męszczyźni i kobiety od gospody Bolton. Gdy przybył przed giełdę słyszeć się dały radosne okrzyki, a Hunt kłaniał się kapeluszem. — Zaburzenia z powodu niepewnych kroków, które względem sprawy Hunta dotąd zachowano, prędszy się powiększą jak pomnięyszą, zwłaszcza jeżeli we środę d. 1 Września przez sąd przysięgłych za niewinnego uznany zostanie. Używa on z nazyminieyszą krwią wszystkich prawnych wybiegów, i mógłby nawet sprawę swoją na mocy formalności prawnych aż do przyszłej wiosny odwlekać; lecz nalega, aby zaraz była rozpoznana, wiedząc, że oskarżyciele jego, dla krotkości czasu, nie mają dostatecznych przeciw niemu dowodów.

Właściciele fabryk w Manchesterze postanowili podnieść płacę fabrycznych robotników o 40 od sta, przez co o tyleż zdrożeją zapewne towary.

Kwaker Dawid Holt z powodu rąsztych w Manchesterze zdarzeń napisał do Lorda porucznika Lancastru list następujący: — „Powinienbyś zwołać na zgromadzenie nabygatszych właścicieli fabryk Manchesterkich, aby ugodzili się na podwyższenie tak dalece płacy robotnikom, aby z nię wyżyć mogli. Gdyby lud nie

był na wszystkie cierpienia i niedostatek wystawiony; gdyby mógł z swej pracy utrzymać się i okryć, pewnie patrzyłby obojętnie na wszystkie zabiegi tak zwanych reformatorów. Spodziewam się, Milordzie, że przyjmiesz moją propozycją. Zostań szczerym Twoim przyjacielem.,,

Ośm kluczków od jedney z bram banku zostały d. 28 Sierpnia odziernemu wykradzione, a d. 31 u kobiety nazwiskiem Elżbiety Buckam blisko z 200 innymi kluczkami znalezione, przy których, równie jak 8 bramowych znajdowały się kartki od czego są i kiedy wzięte zostały. Oświadczyła ona przed Lordem Prezydentem, iż od 4 lat zamiarem iey jest przez zabieranie i chowanie kluczków zachować naród od bankructwa. Znalaziono u niey i drugą skrzynię kluczkow. Zda się, że ona cierpi pomieszanie zmysłów; inni zaś sądzą, że ma kapitał w banku, i obawiając się, aby go nie utraciła, zabrała klucze od tego bramy.

Towarzystwo tak zwanych synów Nimreda (szluczków) w Leeds, postanowiło nie wymawiać na przyszłość nazwiska psa (Hunt.)

Tutejsza wschodnio-indyjska kompania odebrała od Wielkorządcy z Bombaju listy, które do 24 Kwietnia r. b. dochodzą, i o rozmaitych potyczkach z ludami Indyjskimi i o opanowaniu wielu twierdz przez woyska Angielskie donoszą. Miano także domyślić, że tygrys musiał zaleść dowodcę Pindaresów, ponieważ znalaziono jego pałasz, pierścienie, 300 rupiów pieniędzy, suknie i siodło. Były Rajah Nagporu, który schronił się do Asseerghur uciekł znów zamtąd; dowódca tej twierdzy oddając ją Anglikom, wyszedł z honorami wojskowemi z osadą, która przed

Anglikami broń złożyła.

Podług doniesień z przyładka Dobrey nadziei Kafrowie zostali należycie pobitemi, i zapewne nie zaraz dopuszczą się napaści. Lecz na przyładku tak wielki panuje niedostatek żyta i innych żywności, że Gubernator zmuszonym został tak dla mieszkańców, jako i żołnierzy zmniejszyć bardzo porcyie poki dowoz z Anglii nie nastąpi. Wiadomo, iż przyładek opatruje wyspę S. Heleny w żywność, i kiedy teraz sam cierpi niedostatek, posłał Rząd stąd 1000 beczek mąki na tę wyspę.

Hrabina Montholon i dwie inne osoby z orszaku Bonapartego oczekiwane tu są na pierwszym okręcie z wyspy S. Heleny.

Jenerał Mac Gregor oddalił się potajemnie z Port-au-Prince, lecz nie wiadomo dokąd. — Minister spraw zagranicznych Rzptey Wenezueli, Koscio, pisał do P. Mendez, sjenta tej Rzptey w Londynie, list następujący: — „Z Angostury d. 22 Czerwca 1819. — Pod d. 10 b. m. posłałem W Panu doniesienie o odniesionem przez Jenerała Marino zwycięztwie nad woyskami Królewskimi w prowincyi Barcellonie. Przez pobicie korpusu Hiszpańskiego w Nowey Grenadzie, który chciał się z Morillem złączyć, przez Jenerała St. Ander, postanowiony został nasz Prezydent Bolivar w stanie, iż może z pomyslnością posuwać się do Nowey Grenady, i zewsząd przybywają już do niego deputowani ofiarujący mu pieniądze i ludzi. Morillo nie potrafi wstrzymać postępu woysk naszych do Nowey Grenady; związki między Wenezuelą i Nową Grenadą, aż do bram stolicy Santa Fe de Bogata zapewnione są przez Oronoko, Apure i Meta. W krótcie kopalnie tej prowincyi dostaną się w nasze ręce i wojs-

sko nasze znacznie się powiększ. D. 13 b. m. odplynęła z Margarita wyprawa z 1500 Anglików i Wenezuelanów, których poniżej Guayra na ląd wysadzi; nie wątpimy, że wkroczą do Karakas, i że wojska Rzpłey cały nasz kraj w krótcz z Hiszpanów oswobodzą. Rząd pochwała patrijotyczne WPana usiłowania, i ofiary z iakimi od zawiązania się Rzpłey oney służyysz, będą w rocznikach naszych potomności podane. Rząd polega na ciągłey WPana goliwości.

(podpisano) Roscio „

Z Wasingtonu d. 24 Lipca.

Przybyły tu niedawno Hiszpani mieszkaniec Karakas podaje następującą wiadomość o położeniu tego miasta i jego okolic: Z powodu pustoszącej wojny z Patrijotami wiele przychylaych do Króla Hiszpańskiego poddanych przeniosło się z wewnątrz kraju do Karakas, dla tego też to miasto prawie tyle liczy mieszkańców (do 50,000) jak przed irzysieniem ziemi w Marcu 1812 podczas którego wiele ludzi w gruch żywo pogrzebanemi zostali. Rząd Hiszpański założył tam swoje mieszkanie; regularne jego wojsko składa się z okolo 2000 ludzi i 4000 Kicólów, czyli kraiowców. Morillo nosi tytuł Jenerala Kapitana, i posiada tak wojska, i jako i ludu miłość, ponieważ jest bardzo pobłażającym, a zwłaszcza ostatniego, z powodu dozwalania ulubionego widowiska walki byków, chociaż opiera się temu duchowieństwo. Dla powiększenia zabawy ludu przyszła Morillowi pewnego razu myśl ubrać szermierców w czerwone mundury z Angielskich jeńców,

którą nowość prawią lud z naydzikszą radością! wywierając złość swoją przeciw Anglikom walczącym w szeregach Patrijotów. „

Z Nowegoiorku dowiadujemy się, że Lord Cóchrane powazył się miał zabrać Amerykański okręt z Baltimoru, Montezuma, zapewne dla tego, że przestąpił nakazane przez niego zamknięcie brzegów Peru.

Z Żrunu d. 19 Sierpnia.

Na początku przyszłego miesiąca oczekujemy tu Brata Królewskiego, dla przyięcia nowej naszej Monarchini, i Xiężniczki Saskiej, na lewym brzegu rzeki Bidassao. Przybędzie tu także wiele dworzan i znaczny oddział gwardyi Królewskiej.

W prowincyi Walencyi nalega lud o oddalenie dotychczasowego Gubernatora Elio. Jenerał Castanosa, dotychczasowy Gubernator Katalonii, byłby naylubieysz, ale podobno czeka go wyższy urząd.

Zoltey gorączki nie było wcale w Kadyxie, zgnieła tylko pokazała się, ale już ustała. Związek z Gibraltarem jest zatem znowu przywrócony. Powyższy gorączki niema także w Filadelfii i nie doświadczono iey tam od r. 1805. Lecz morowa choroba nie ustała jeszcze nad brzegami Afrykańskimi.

Wiemy już, iż Król nie zatwierdził traktatu względem ustąpienia Floryd; lecz to nie odmieniło stanu rzeczy, bo Zjednoczone Stany zostają w posiadłości obu tych prowincyy.

Z KRAKOWA DNIA 19 WRZESNIA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

— Z Krakowa —

W dniu 11 Września iako w uroczystość Jmienia Najazn: Cesarza W. W. R. R. K. P. Senat Rzeczypospolitey Krakowskiej przez Delegowanych Senatorów, Kapituła Katedr: Krak: i wszystkie Władze tego Kraiu składały życzenia J. C. K. Mci przed Rezydentem Rosyyskiem. Po czem odprawione było Solenne Nabożeństwo: *Te Deum* w Kościele Katedralnym na Zamku przez JW. IX. Biskupa Pastora Diecezyi w przytomności licznie zgromadzonego ludu.

Z Paryża d. 1 Września.

D. 29 z. m. po Mszy Minister W. Xcia Badenkiego, Bailly de Ferrette, oddał Krolowi list W. Xcia, w którym donosi mu o zaślubieniu Margrabi Leopolda z Xiężniczną Zofią, córką byłego Króla Szwedzkiego Gustawa IV. — D. 28 oglądał Król w towarzystwie Ministra spraw wewnętrznych Hr. Decazes (który iuż wyzdrowiał) w muzeum tegoroczne wystawienie pędów kunsztu. Minister stawil przed nim cenniejszych artystów. Przed wszystkim oglądał Monarcha obrazy i przema-

wiał grzecznie do niektórych artystów. Do Malarza Gerard, oglądając jego wiazd Henryka IV, rzekł: "Pamiętasz WPan ieszcze, Panie Gerard, co w tem miejscu przed 2 laty stało?" Gdy mu pokazano obraz płaczącego nad grobem Henryka Sully, rzekł do Malarza Coupin: "Po łzach poznać można Sullega!", pogauitiedoak słusznie, że mu Malarz przydał order S. Ducha, którego on iako protestant mieć nie mógł. Hr. Forbin powiedział kilka stów grzecznych z powodu iego sztuki: "Innes de Castro., Spoyrzawszy na obraz Heloizy i Abellarda, powiedział na pamięć kilka wierszów z listu Heloizy przez Colardeau. Gdy przyszedł do pędów stawney rękodzielni w Jouy, obrócił się do P. Oberkampf młodszego mówiąc: "Znałem debrze WPana oycę; widziałem wszeczeniający się piękny iego zakład, bywałem tam często w moiey młodości, i przypominam sobie naukę, którą mi tam dał mój nauczyciel; dał mi bowiem poznać, że P. Oberkampf chociaż bogaty, zamiast budowania zamku, rozszerzał swoje fabryczne gmachy. Takim to sposobem, dodał

Zyczących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Października r. b. uprasza iey Redakcyja o wczesne się zgłaszanie.

móży nauczyciel, doprowadzają się daleko rzeczy. Gdyby P. Oberkamf nie był tak myślał, nie widzielibyśmy tu wystawionych wspaniałych roboty. — Król bawił dwie godziny przy obrazach, a trzy w innych salach. Dopiero około godziny 6 z południa opuścił muzeum, kazawszy wiele zakupić rzeczy.

Rozporządzeniem Królewskiem nakazano okrętom wybierającym się w daleką podróż i mającym przeszło 20 ludzi osady przydawać chirurga.

Mowią tu zaowu, że Hr. Daru będzie Ministrem wojny. — Xiężna Abrantu, wdowa po Generale Junet, otrzymała 6000 Fr. roczney pensyi.

Posel Szwedzki przy Dworze naszym, Hr. Löwenhielm, w podróży swojej do Pireneow na początku Sierpnia wstąpił do miasta Pau (miejsca urodzenia teraźniejszego Króla Szwedzkiego) odwiedził zachowując intęgnito rodzinę Króla, rozmawiał z obywatelami miasta, którym ten Monarcha jest znany, i nabierał mnostwo chwalebnych o nim anekdotów.

W przeszley gazecie namienito się, że mieszkaniec Marsylii doszedł tajemnicy poznania z pulsu ciężarney kobiety płci dziecięcia, które w żywocie nosi. Ta tajemnica składa się: jeżeli w prawey ręce w 9t. m miesiącu ciąży puls bnie mocniej, jest twardszy i pełniejszy niżeli w lewey, t y matka urodzi chłopca, jeżeli zaś przeciwnie, tedy dziewczęną.

Xże Richelieu, który przetrzaczony był na jednego z świadków przy rozwiązaniu Xiężny Berry, nieprzyjął tego zaszczytu dla słabości zdrowia, i wyjechał d. 29 t. m. do wod do Spa.

Dziennik Sporów zawiera z Rzymu u-

zędowy poczet misnowanych przez Króla i przez Oyca S. zatwierdzonych Biskupów. Pomiędzy któremi Kardynał Pergord jest Arcybiskupem Paryzkim.

Wielu cudzoziemców jedzie do Tulonu, gdzie 25 b. m. spuszczone z warsztatu zostanie nowy liniowy okręt Monarcha na 120 dział.

Miasto Peronne w byłey Pikardyi, panną zwane, ponieważ podczas dawniejszych obleżeń nigdy wziętem nie było, ma być podług teraźniejszego sposobu bardziey obwarowane.

Do Bordeaux przybył Ali Chan, młody Pers z Ispahanu, który udaie się do Paryża i zamysła inne Europejskie kraje zwiedzić.

Xiądz Pradt trudni się znowu nowem dziełem o dziezdie Karlsbadzkim. N ektóre ziego dawniejszych dzieł są w Rzymie zakazane.

Od brzegów Menu d. 5 Września.

Podług doniesień z Karlsbadu więk. sza część znaydujących się tam Ministrów. roziechać się miała d. 30 i 31 Sierpnia Jeden tylko Hr. Winzingerode dopiero d. 2 b. m. miał wyjechać — Utrzymują, iż podług nadeszłych z Karlsbadu listów do prezydującego posta Seym związku Niemieckiego odbywać ma swoje posiedzenia w Frankforcie aż do końca Września.

Królowa Niderlandska przejechała d. 2 b. m. przez Akwisgran i Koloniją do Hanau,

Angielski Mini ter stanu i gabinetowy P. Canning, w swey podróży po statym ładzie przybył d. 30 z. m. do Frankfurtu.

Nowo zaślubiona Królowa Hiszpańska miała d. 1 ostatni nocleg na oyczystey ziemi; d. 2 przybyła do Bairut do ba-

wiącey tam swey ciotki, owdowiałeY Xiężny Neuburg; d. 3 rano po wysłuchaniu Ms y udała się do Bambergu, a d. 4 chciała do Wirburga przybydź.

Podług urzędowey Badeńskiej gazety znajdowało się w letnim półroczu słuchaczy publicznych lekcy w Uniwersytecie Friburgskim 329, pomiędzy którymi było 65 cudzoziemców, a w Uniwersytecie Heidebergkiem 508, pomiędzy którymi było 478 cudzoziemców.

W całym Reinfalcu tak wielka znaczy się tego roku obfitość wina, iż zachod i trudność dostania dosyć prożaych beczek. Gościnnik w Manheimie, dla wypróżnienia beczek, ofiarował znaczny zapas swęgo wina z r. 1817 tamteyszey osadzie, ale dowódca, obawiając się, aby się żoło erzenie rozpili, miał tey ofiary nieprzyjąć. W innych okolicach prawie darmo daią wino r. 1817.

Zastanowienia rzecz godna, iż najstarszym i najmłodszym z panujących w związku Niemieckim są Brunświkowie, to jest Król Angielski, iako Król Hanowerski, i młody Xże Brunświcki.

W Eisenach zniesione są z rozkazu W. Kcia Sasto-Weimarskiego turnieie. W Wielkiem Xięstwie Hasko-Darmstadtckim zabronione jeszcze w Maiu zostały.

Nauczyciel domowY Riemann,) który podczas uroczystości w Wartburgu był mowcą ludu) i Frank zostali w kraju Meklenburgskim uwięzieni i do Szwerina odestanemi, gdzie ich papiery pochwycone zostały.

Z Jelstad (w północney Norwegii) d. 20 Sierpnia.

W okolicach naszych tak obfity jest tego lata urodzay żyta, siana i ziemniai

ków, iakiego najstarsi ludzie nie pamiętają. Jeden z właścicieli Dworskich w nie do uwierzenia krótkim czasie, w 9 tygodniach i 3 dniach, został, zerzoł i zwiózł swoy łęc-mien. Dziś po południu mamy 24 stopnie ciepła podług cieplomierza Reaumura.

Z Sztokholmu d. 31 Sierpnia.

Jutro przedsięwzmie N. Król nasz podróż do północnych prowincyy.

Mowią, iż N. Cesarz Rosyyski w te rażniejszey swey podróży przez Fjalandyją, uda się przy Tornea zagranicę, dla widzenia żelaznych hut Szwedckich.

Gubernator północney Botnii wyiedzie przeciw N. Cesarzowi i przyymie go na granicy naszej.

N. Cesarz ziedzie d. 6 Września do Abo, zabawi tylko dni dwa, potem uda się do wysp Alandskich. Codziennie odieżdza ztąd wiele osób do Abo, dla widzenia tego Monarchy.

W przeszłą sobotę oglądał Następca tronu przybyły tu Amerykański parowy okręt Sawanna, a dziś przyymował J. Królewicowska Mość powin-zowania z powodu mianowania swoiego Jenerałem w woysku Norwegkim.

W Upsali urządzony jest Arcybiskupi pałac na przyjęcie Następcy tronu, który ziedzie tam d. 10 Października i zabawi czas iaki. J. Królewicowska Mość jest tam niecierpliwie oczekiwany, i ucząca młodzież będzie miała ukontentowanie uczcić w nim kanclerza tamteyszego Uniwersytetu.

Angielski Jenerał Lynedoch przybył tu z Kopenhagi.

Z Salcburga d. 5 Września.

J. Cesarzewicowska Mość Arcy-Xże

Ferdynand Następca tronu po wysłuchaniu dnia tego rano w kościele Franciszkańskim Mszy i daniu Władzom posłuchania na pożegnanie, pojechał do Minchen.

W przysły Czwartek to jest: dnia 23 Września r. b. Na BENEFIS Franciszka Żebrowskiego, dane będzie DRAMMA we 3 Aktach z francuzkiego tłómaczone pod nazwiskiem: ZOE czyli: SKUTKI DUMY I MIŁOŚCI.

DONIĘSIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzającym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu. Uwiadamia, iż gdy na drugim terminie w dniu 6 b. m. i następnych Licytacya sprzedaży na dziedzictwo Domów skarbowych niżej opisanych dla braku dostatecznej liczby Konkurentów skutku nie otrzymała, przeto nowy i ostateczny termin do takowej Licytacyi publicznej na dzień 27 b. m. oznacza się. Ceną pierwszego wywołania są summy z oszacowaniem przez znawców przysięgłych skutecznego wyniku oiedną cawarzą część niższe iako to:

1.	Domu pod Liczbą 124 przy Ulicy Kanowny	. . .	złp. 4114 gr. 9.
2.	ditto ditto 125 ditto ditto	. . .	— 6087 — 17.
3.	ditto ditto 154 w Zamku Krakowskim	. . .	— 2009 — 7½.
4.	ditto ditto 155 ditto ditto	. . .	— 3203 — 7½.
5.	ditto ditto 594 przy Ulicy Szpitalnej	. . .	— 4789 — 15.

Warunki celniejsze są już z poprzednich Obwieszczeń wiadome to jest: że Nabywca połowę summy z Licytacyi wynikłej teraz zapłaci, druga zaś połowa przy Realności pozostanie z obowiązkiem płacenia od aicy procentu po 5 od 100 wadium stanowią dziesiątą część summy szacunkowej. Domy dwa w Zamku położone mogą być rozebrane na materiał, lecz w tym razie summa z Licytacyi pochodząca w sześć dni po zatwierdzeniu Aktu Licytacyi przez Senat Rządzający, wnieśioną być winna, a plac na którym Domy stoją, pozostanie własnością Skarbu. O innych warunkach w Wydziale każdego czasu wiadomość udzieloną będzie.

W Krakowie dnia 15 Września 1819 roku.

Kucielński.

Gadomski, S.

W Krakowie przy Ulicy Wiślny w domu pod N. 266 całe pierwsze piętro przez publiczną Licytacyą w drodze Ekzekucyi dnia 24 Września r. b. o godzinie 10 ranney w rocznią lub więcey Dzierżawę wypuszczzone zostanie za gotową zapłatą. Chęć zadzierżawienia mający, raczą się w woznaczonym miejscu zaprowadzić w zaopatrzonym w wadium złp. 30. — W Krakowie d. 16 Września 1819 r.

Skorczyński, Kom. Sąd.

Syndycy upadłego handlu pod firmą Franciszek Laskiewitz, zrobiwszy w dniu 18tym Lutego r. b. trzykrotne prawem wskazane obwieszczenia, teraz Wyrokiem Trybunału Iwszej Instancyi W. M. K. w dniu 4tym Września r. b. zapadłym, ponawiają nakazane powołanie wierzycieli, a mianowicie: z Krakowa W. Wincentego Ostoja Orlińskiego, C. Hirschfelda; z Warszawy Jakubowicza, J. G. Schlenkera, Charzewkiego i Böhma, F. Muhla i Schmidta; z Wrocławia Braci Selbstherr; z Berdyczowa J. Opitz; z Monachium J. A. Ruedorfers; z Dreżna H. W. Basenge i Komp; z Wiednia Karola Dellayoz; z Lipska Fręgo i Komp; z Budy A. Macher i Komp; z Pragi J. M. Thunis niemoicy Sukcessorów Ballabene, by naydaley do dnia 4 października w roku bieżącym, bądź osobiście lub przez swych Pełnomocników, przed Syndykami upadłości, w przytomności W. Kommissarza Sędziego Ostaszewskiego do teyże upadłości delegowanego, pod rygorem Prawa w Domu Władz Sądowych pod L. 106 stawili się w celu oświadczenia iatowej summy są wierzycielami. W Krakowie d. 8 Września 1819.

Maciej Stummer.

Wincenty Kirchmayer.